

§ 8 Remiss av förslag till ”Program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2020”

Remiss från kommunstyrelsen, dnr 155-1324/2016

Dnr 150-658/2016

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som sitt svar på remissen av förslag till ”Program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2020”.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2016-09-23.

Kommunstyrelsen har till bl.a. äldrenämnden remitterat förslag till ”Program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2020” för yttrande senast 2016-11-24. Programmet förordar en gedigen kompetensutveckling kring hur man förebygger våld och agerar när våld har uppstått. Programmet presenterar mål för utbildningsinsatser i våldsförebyggande arbete för medarbetare och chefer samt anger att det våldspreventiva arbetet ska anges i lämpligt policydokument i verksamheten, exempelvis likabehandlingsplan eller motsvarande och att det våldspreventiva arbetet i staden ska vara samordnat, evidensbaserat och av hög kvalitet.

Äldreförvaltningen anser att programmet tar hänsyn till den utsatta grupp som äldre utgör och att de insatser som föreslås enligt programmet utgör en god grund för stadens fortsatta arbete mot våld i nära relationer och mot hedersrelaterat våld och förtryck. Det är därför av yttersta vikt att äldreomsorgen tar hänsyn till alla dessa delar och att medarbetarna har en gedigen kompetens i frågan och att arbetsplatsen även har en struktur på möten så frågorna behandlas kontinuerligt. Inom äldreomsorgen finns samtliga målgrupper som beskrivs i programmet och en individ kan tillhöra flera riskgrupper.

Äldreförvaltningen ställer sig positivt till de förslagen om hur arbetet mot våld ska läggas upp med gedigna utbildningssatsningar på olika nivåer, att frågan skrivs in i befintliga policydokument som likabehandlingsplanen. Medarbetarna i äldreomsorgens verksamheter ska samverka med berörda parter såväl inom som utanför organisationen för att förebygga våld och agera om våld har uppstått. Alla medarbetare i stadens verksamheter ska veta vart man ska vända sig om en vuxen våldsutsatt person vill ha stöd alternativt om ett barn upplever våld, eller om en person som utövar våld vill söka hjälp för att förändra sitt beteende.

Yrkanden

Ordföranden Torun Boucher (V) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Sofia Modigh (KD), ledamoten Dennis Wedin m.fl. (M) och ledamoten Ann-Katrin Åslund (L) anmäler ett gemensamt särskilt uttalande.

Beslutsgång

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att nämnden beslöt utan omröstning enligt förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande från (KD), (M) och (L):

”Ett program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck är positivt och mycket välkommet. Vi konstaterar att socialförvaltningen har gjort ett gediget arbete med programmet och att det innehåller många bra förslag. Att utsättas för våld och förtryck är en inskränkning på människors frihet och integritet. Varje individ har rätt att leva och bestämma över sitt eget liv. När denna rättighet inte upprätthålls är det samhällets ansvar att agera och säkerställa att de grundläggande värdena i samhället bejaktas.

Beträffande det remitterade förslaget till Program om våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck vill vi särskilt belysa äldre perspektivet. Recent forskning visar med all tydlighet att äldre generellt och i synnerhet äldre kvinnor som utsätts för sexuellt våld har svårare att få hjälp på grund av omgivningens okunskap.

I det nämnda programmet hänvisas förvisso till en studie om våldsutsatthet och hälsa vilken visade att hjärtinfarkt är två till fyra gånger vanligare hos kvinnor i åldern 56-74 år, som varit utsatta för

våld, än hos dem som inte har varit det. Äldre kvinnor påverkas av flera av de i rapporten omnämnda faktorer som gör dem extra sårbara vid våldsutsatthet.

Som ansvarsställande äldrepolitiker måste vi belysa att problematiken hos äldre kvinnor ofta är av speciell art eftersom de känner att de får skylla sig själva eller för att de tycker det är jobbigt att prata om exempelvis sexuellt våld. Om detta nämns inget i vare sig rapporten eller i äldreförvaltningens svar. Ett kompetent och respektfullt bemötande hos de olika aktörer som kommer i kontakt med våldsutsatta äldre kvinnor är viktigt. Lika viktigt är att personalen genom ett lyhört förhållningssätt upptäcker tidiga tecken på att allt inte står rätt till och förmår agera utifrån det. Utbildning är i sammanhanget viktig för att personalen ska våga fråga om våld.

De synpunkter som våra allianskollegor i socialnämnden framfört i sitt förslag till beslut anslutar vi oss till.

Det är förvånande att majoriteten inte strävar efter ett blocköverskridande samarbete, dels för att programmet ska vara gällande över mer än en mandatperiod, dels krävs ett samarbete för ett mer långsiktigt och hållbart arbete. Det faktum att kompetens från utomstående aktörer saknas i programmet är också bekymmersamt. Civilsamhällets organisationer, myndigheter och experters kompetens är ovärderliga och behövs i arbetet för att motverka våld och förtryck.

Då majoriteten inte heller gett uttryck för att handlingsplaner ska upprättas, efterfrågar vi konkretion, analys samt en genomförandeplan i programmet. Till exempel måste begreppet ”behov” vid stödinsatser brytas ner, så att det blir tydligt både vem eller vilka som utgör hot och de risk- och sårbarhetsfaktorer som finns för den utsatte.

Det handlar även om att problematisera utmaningarna i Stockholms ytterstadsområde. Ett systematiskt förtryck av kvinnor är vanligt förekommande i områdena och därtill föreligger ett socioekonomiskt utanförskap. Unga kvinnor blir offer för hederskulturen, men även pojkar blir både förövare och offer när då de tvingas upprätthålla hedersnormer. Kvinnor och män som söker en fristad i Sverige ska inte mötas av samma förtryck som de en gång flydde ifrån.

Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck är något som kan drabba människor av olika könsidentitet och i alla åldrar. Även om våldet oftast utövas av män och det oftast är kvinnor som drabbas är det viktigt att inte fastna i det normtänkande i arbetet med att hjälpa dem som utsätts. Därför är det viktigt att ett program som detta genomsyras av normkritiskt tänkande. Vi saknar tydlighet kring detta i programmet. Även om programmet nämner män som utsätts för våld i nära relationer och unga män som utsätts för hedersrelaterat våld är det inte tillräckligt tydligt och genomsyrar inte programmet på det sätt som det borde. Det bör också stå att ”pojkar och män” kan utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck.”

§ 9 Remiss av motion från Ann-Katrin Åslund (L) om att låta äldre välja form för nattillsyn

Remiss från kommunstyrelsen, dnr 106-982/2016

Dnr 150-648/2016

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som sitt svar på remissen av motion från Ann-Katrin Åslund (L) om att låta äldre välja form för nattillsyn.

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2016-10-07.

Kommunstyrelsen har till bl.a. äldrenämnden remitterat motion från Ann-Katrin Åslund (L) ”om att låta äldre välja form för nattillsyn” för yttrande senast 2016-12-01.

Motionen föreslår att kommunsfullmäktige ger kommunstyrelsen och äldrenämnden i uppdrag att i samråd med stadsdelsnämnderna och andra berörda nämnder införa en rätt för mottagare av hemtjänst att välja nattillsyn via kamera.

Äldreförvaltningen anser att välfärdsteknologi är en högst aktuell fråga och det bedrivs ett flertal utvecklingsprojekt med målsättning att staden ska kunna erbjuda olika tekniska lösningar i form av biståndsbedömda insatser. När det gäller nattillsyn specifikt finns det idag, förutom tillsyn via kamera, andra former av tekniska lösningar t.ex. rörelsesensorer på marknaden. Förutom att utreda vilken/vilka tekniska lösningar som ska erbjudas måste det också beslutas om organiseringsformer, ersättningsmodeller, avgifter etc. Enligt äldreförvaltningens uppfattning kommer den strategi för Stockholm som en smart och uppkopplad stad som föreslagits underlätta utveckling och implementering av välfärdstekniska lösningar i stadens äldreomsorg.

Yrkanden

Ordföranden Torun Boucher (V), ledamoten Bo Hansson m.fl. (S) och ledamoten Christopher Ödman m.fl. (MP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.